

INHOUD

1	Het ontrafelen van de handhavingspraktijk	11
1.1	Inleiding	11
1.2	De focus van dit onderzoek: handhaving	12
1.3	Handhavingsstijlen en responsive regulation	13
1.4	Onderzoeksvraag	14
1.5	De aanpak	15
1.6	Indeling van dit boek	17
2	Theoretisch kader	19
2.1	Inleiding	19
2.2	Street-level bureaucrats en discretionaire ruimte	20
2.3	Eerder onderzoek naar uitvoerende medewerkers	22
2.4	Handhavingsstijlen	25
	2.4.1 De twee dimensies uitgelicht	27
	2.4.2 Meerdere dimensies	29
2.5	Responsive regulation	29
	2.5.1 De handhavingspiramide	32
	2.5.2 De handhavingspiramide en naleving	34
	2.5.3 Responsive regulation in de praktijk	36
2.6	De twee invalshoeken van dit onderzoek	39
3	De uitvoering van het onderzoek	41
3.1	Inleiding	41
3.2	De onderzoeksmethoden	41
3.3	Selectie cases	42
	3.3.1 Sociale diensten	42
	3.3.2 UWV Werkbedrijven	44
3.4	Observaties	45
	3.4.1 'Medewerkers' en 'klanten'	45
3.5	Interviews	46
3.6	Beleidsstukken en dossiers	48
3.7	Analyse van de gegevens	48

3.7.1	De handhavingsstrategie van de onderzochte instanties	49
3.7.2	Indeling van medewerkers naar type handhavingsstijl	50
3.7.3	Responsive regulation	55
3.8	Kwaliteit van het onderzoek	55
4	Sociale zekerheid in Nederland	63
4.1	Inleiding	63
4.2	De 'Fraudewet' ter discussie	65
4.3	Socialezekerheidsstelsel in Nederland	68
4.4	Uitvoerende instanties	70
4.4.1	Sociale diensten	73
4.4.2	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen	80
5	Handhavingsstrategie van sociale diensten	91
5.1	Inleiding	91
5.2	Sociale dienst Klarenzicht	92
5.2.1	De aanvraagprocedure	92
5.2.2	Beleid en de aansturing van medewerkers	93
5.2.3	Maatregelen	97
5.2.4	Boetes	101
5.3	Sociale dienst Langebeek	103
5.3.1	De aanvraagprocedure	103
5.3.2	Beleid en de aansturing van medewerkers	104
5.3.3	Maatregelen	108
5.3.4	Boetes	111
5.4	Sociale dienst Menterhaven	114
5.4.1	De aanvraagprocedure	114
5.4.2	Beleid en de aansturing van medewerkers	117
5.4.3	Maatregelen	122
5.4.4	Boetes	124
5.5	De handhavingsstrategie: de onderzochte instanties vergeleken	127
6	Handhavingsstrategie van UWV Werkbedrijven	131
6.1	Inleiding	131
6.2	UWV	131
6.3	Werkbedrijf Arperdijk	133
6.3.1	Beleid en de aansturing van medewerkers	133
6.3.2	Maatregelen	137
6.4	Werkbedrijf Blakendam	139
6.4.1	Beleid en de aansturing van medewerkers	139
6.4.2	Maatregelen	143

6.5	De handhavingsstrategie: de onderzochte instanties vergeleken	145
7	Handhavingsstijlen van medewerkers van sociale diensten en UWV Werkbedrijven	149
7.1	Inleiding	149
7.2	Handhavingsstijlen in de praktijk	150
7.2.1	Strikte bestraffing	150
7.2.2	Flexibele bestraffing	152
7.2.3	Flexibele overreding	154
7.3	De handhavingsstijlen van de medewerkers van de onderzochte instanties	156
7.4	Combinatie van handhavingsstijlen	160
7.4.1	Incidentele combinatie van handhavingsstijlen	160
7.4.2	Structurele combinatie van handhavingsstijlen	161
7.5	De verschillen in handhavingsstijlen verklaard	164
7.5.1	Organisatiekenmerken	165
7.5.2	Persoonskenmerken	166
7.6	Discussie	173
8	Responsive regulation in de sociale zekerheid	177
8.1	Inleiding	177
8.2	De handhavingspiramide in de praktijk	178
8.3	Variëteit in handhavingsopties	185
8.4	Medewerkers verschillen in hun handhavingsaanpak	187
8.5	Medewerkers zijn beperkt in het uitvoeren van handhavingsopties	192
8.6	Medewerkers brengen de bedoeling van hun handelen niet (goed) over	195
8.7	Naleving is niet het hoofddoel van medewerkers	197
8.8	Discussie	199
9	Tussen de regels	203
9.1	Inleiding	203
9.2	Representativiteit	204
9.3	Een eerste indicatie van verschil in handhaving	206
9.4	Verschillen in handhaving	206
9.5	Een poging tot responsive regulation	210
9.6	Medewerkers en hun eigen werkwijzen	214
9.7	Lipsky in de socialezekerheidscontext van de 21 ^{ste} eeuw	216
9.8	Tussen de regels	220
	Lijst met afkortingen	221

Literatuurlijst	223
Bijlage A – Voorbeeldmail benadering casestudy en voorbeeldbrief toestemming casestudy	235
Bijlage B – Afspraken	237
Bijlage C – Aankondigingsbericht onderzoek	239
Bijlage D – Vragenlijsten	241
Bijlage E – Respondenten sociale diensten	245
Bijlage F – Respondenten UWV Werkbedrijven	247
Bijlage G – Codes Atlas.ti	249
Bijlage H – Aantal verstrekte uitkeringen	255
Bijlage I – Hoogte bijstandsuitkering 2015-2019	257
Bijlage J – Organogram UWV	259
Bijlage K – Handhavingstijlen per instantie	261
Summary	265
Over de auteur	275